

MULTIMEDIALNE CENTRA INFORMACYJNE W WOJEWÓDZTWIE PODLASKIM - Zdzisław Babicz, Anna Krawczuk: Centrum Edukacji Nauczycieli, Białystok

Gwałtowny rozwój technologii informacyjnej i zachodzące przemiany cywilizacyjne powodują, że bardzo ważnym zadaniem współczesnej szkoły jest przygotowanie absolwentów do twórczej pracy w społeczeństwie informacyjnym. Tworzące się globalne społeczeństwo stwarza wiele szans edukacyjnych, pojawiają się także nowe wyzwania pedagogiczne, którym szkoła powinna sprostać.

Jednym z podstawowych zadań szkoły jest wyposażenie ucznia w umiejętność "poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł oraz efektywnego posługiwania się technologią informacyjną".

W jaki sposób szkoła wywiązuje się z tego zadania? Uczy właściwego posługiwania się urządzeniami TI oraz stosuje TI do wspomaganie funkcjonowania szkoły, wszczęgólności poprzez:

- nauczanie informatyki,
- komputerowe wspomaganie zarządzania,
- komputerowe wspomaganie dydaktyki,
- automatyzacja prac biblioteki szkolnej,
- wykorzystanie komputerów w terapii i badaniach pedagogicznych.

Jednak pomimo nauczania informatyki, komputerowego wspomaganie dydaktyki i zarządzania szkołą, cele edukacji z zakresu TI nie zostaną w pełni zrealizowane, jeżeli uczeń nie będzie miał możliwości indywidualnego dostępu w szkole do komputerów, programów multimedialnych i zasobów Internetu w dogodnym dla siebie czasie.

Ze względów organizacyjnych najlepszym rozwiązaniem jest zlokalizowanie komputerów, przeznaczonych do indywidualnego wykorzystania, w bibliotece szkolnej, pod opieką nauczyciela bibliotekarza.

Takie rozwiązanie zapewni:

- możliwość indywidualnego dostępu do zasobów multimedialnych i Internetu w dowolnym czasie,
- naturalne wykorzystanie kompetencji bibliotekarza w zakresie edukacji czytelniczej i medialnej,
- wykorzystanie wszystkich zasobów biblioteki (zarówno w wersji elektronicznej, jak też tradycyjnej),
- możliwość katalogowania i udostępniania najciekawszych prezentacji multimedialnych wykonanych przez uczniów i nauczycieli.

Gwałtowny rozwój technologii komputerowej wymusza na bibliotekach szkolnych i bibliotekarzach nowe działania. Biblioteki w tradycyjnym rozumieniu znaczenia tego słowa nie spełniają oczekiwań współczesnych użytkowników, funkcjonujących w otoczeniu nowoczesnych urządzeń medialnych. Stąd przekształcenie tradycyjnych bibliotek w nowoczesne multimedialne centra informacji staje się koniecznością a zarazem ogromną szansą na przyciągnięcie młodzieży i zainteresowanie jej zasobami biblioteki (również wirtualnymi).

Jeżeli biblioteka szkolna ma przekształcić się w Multimedialne Centrum Informacyjne, muszą być spełnione określone warunki. Konieczne jest, aby pracował w niej odpowiednio przygotowany bibliotekarz, by była wyposażona w urządzenia TI oraz oprogramowanie.

W roku ubiegłym MENiS rozpoczął tworzenie Multimedialnych Centrów Informacyjnych w wybranych szkołach ponadgimnazjalnych, wyposażając je w niezbędny sprzęt. Inne szkoły we własnym zakresie podjęły trud udostępnienia komputerów do indywidualnej pracy uczniom.

Problematykę organizacji Multimedialnych Centrów Informacji w szkołach województwa podlaskiego uczyniliśmy przedmiotem naszych badań, które przeprowadziliśmy w kwietniu 2002 roku.

Celem badań realizowanych metodą sondażu diagnostycznego z zastosowaniem techniki ankiety było określenie:

- jakie przyjęto modele organizacyjne MCI,
- jaki jest poziom wyposażenia MCI w sprzęt komputerowy i oprogramowanie,
- jak są przygotowani nauczyciele do realizacji zadań i celów MCI,
- jakie są potrzeby szkoleniowe opiekunów MCI?

W kwestionariuszu ankietowym znalazły się m.in. następujące zagadnienia:

Zasoby Multimedialnego Centrum Informacyjnego

- Lokalizacja
- Sprzęt
- Dostęp do Internetu
- Oprogramowanie

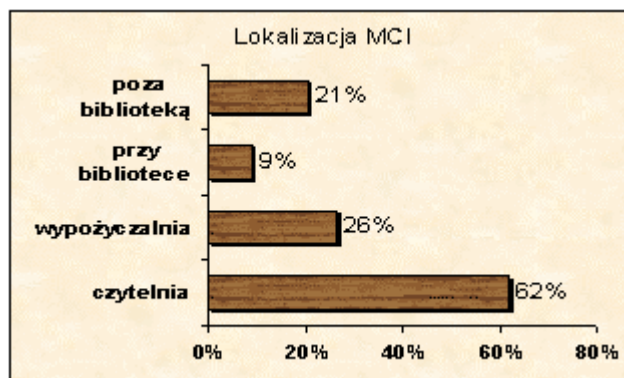
Działalność MCI

- Czas udostępniania MCI
- Formy działalności i adresaci
- System uprawnień
- Forma rejestracji

Przygotowanie nauczyciela opiekuna MCI

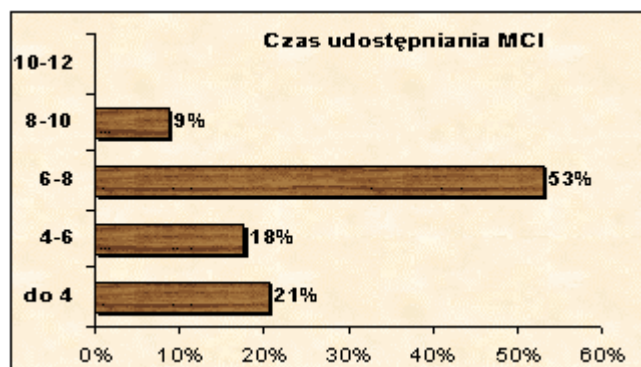
- Specjalność nauczycielska opiekuna MCI
- Znajomość oprogramowania
- Umiejętności z zakresu technologii informacyjnej opiekuna MCI
- Potrzeby szkoleniowe

Ankiety rozesłano do 120 szkół ponadgimnazjalnych województwa podlaskiego. Analizę przeprowadziliśmy na 37 uzyskanych odpowiedziach respondentów, którzy zadeklarowali, że w ich szkołach są realizowane idee MCI. Poniższe wykresy ilustrują część uzyskanych wyników.

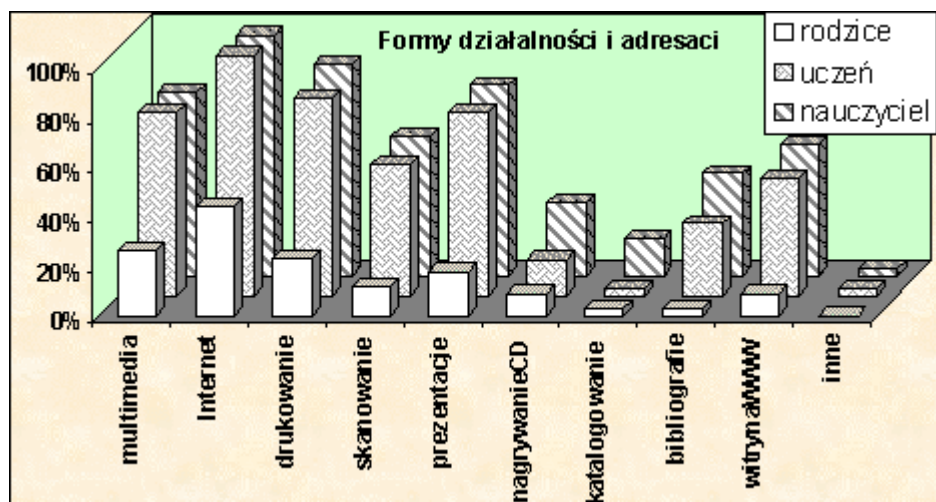

Wykres 1. Rozmieszczenie sprzętu

Niepokoi fakt, że aż w 21% szkół, które organizują MCI, komputery znalazły się poza biblioteką. Powoduje to ograniczenie czasu udostępniania narzędzi TI indywidualnym użytkownikom do mniej niż 4 godz. dziennie, co obrazuje wykres 2.

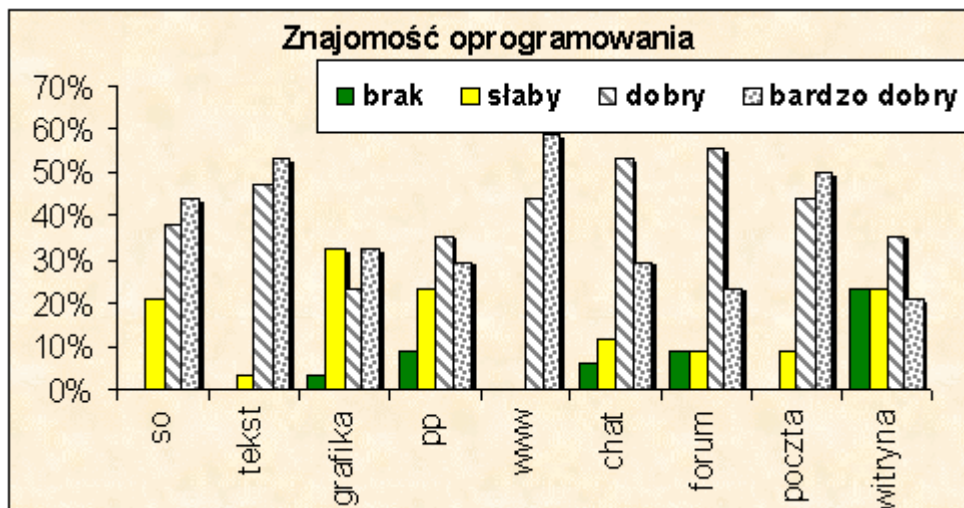

Wykres 2. Czas udostępniania MCI

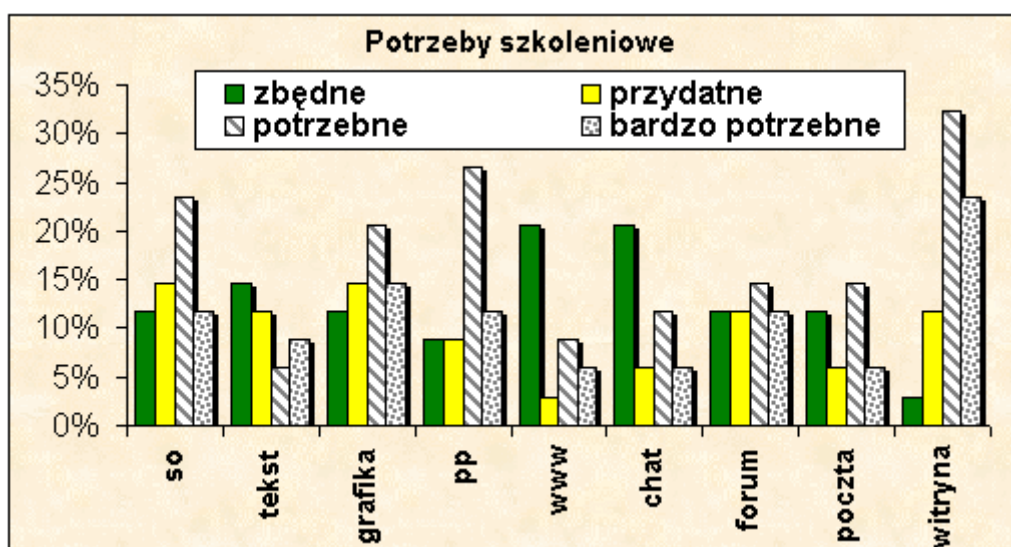
Wykres 3. Formy działalności MCI

Zwraca uwagę niewielki stopień udostępniania nagrywarek (prawdopodobnie jest to związane z obawą przed nielegalnym kopiowaniem programów), a także sporadyczne katalogowanie prac powstałych w MCI przez opiekuna MCI.

Wykres 4. Deklarowany stopień znajomości oprogramowania

Opiekunowie MCI deklarują bardzo dobrą umiejętność przeglądania zasobów Internetu, korzystania z poczty elektronicznej oraz edytora tekstu. Największy procent ankietowanych (ponad 20%) wskazał na brak umiejętności tworzenia witryn internetowych.

Wykres 5. Potrzeby szkoleniowe

Największe zainteresowanie dotyczy doskonalenia w zakresie tworzenia prezentacji multimedialnych oraz stron WWW. Przeprowadzone badania potwierdzają zaangażowanie nauczycieli informatyki w tworzeniu MCI w szkołach. W większości centra informacyjne są tworzone przy bibliotekach szkolnych. Niepokojący jest fakt, że w części badanych szkół sprzęt komputerowy przeznaczony do MCI został ulokowany poza biblioteką szkolną.

Zaobserwowaliśmy duże zainteresowanie nauczycieli bibliotekarzy związanych z MCI doskonaleniem swoich umiejętności informatycznych. Bardzo ważne wydaje się przygotowanie odpowiedniej oferty szkoleniowej uwzględniającej oczekiwania i potrzeby środowiska. Wskazane jest również zorganizowanie form wymiany doświadczeń i kontaktów bezpośrednich między opiekunami MCI.

Szczegółowe omówienie sondażowych badań ankietowych oraz wnioski przedstawione zostały podczas konferencji.